

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

~ נעילת החג סוכות (של"ס בראשית) תשס"ח לפ"ק ~

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך דקהל עדת יראים ווען ~ גליון תנ"ב

הכתוב אומר, ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות וגוי, ויבא יעקב שלם עיר שכם (בראשית לז-יז), וברשיי שלם כנופו, שלם בממונו, שלם בתורתו (שבת לג) ע"כ. ויש בזה רמז, על מה שמוכא משל בספרי מוסר, לבני מדינה שרצו למנות עליהם מלך שיבנה את המדינה על תלה, על כן גמרו למנות מלך רק לשנה אחת, שיתן כל ראשו רק על המדינה, ואחר כך יעבירו אותו ממלכותו. ולקחו תמיד מלך ממדינה אחרת שלא ידע מנהג המקום, וכך נבנה המדינה על תלה. עד שבא מלך חכם, והחל לחקור מה היה עם המלכים הקודמים שהיו עד כה, וכולם העלימו ממנו סוד זה שמעבירין את המלך אחר שנה. עד שגילה לו אחד מאוהביו, שהוא מלך רק על שנה אחת כדי שיבנה המדינה. ומאז החל המלך לאסוף כסף וזהב להעבירם מחוץ למדינה, כדי שיהא לו שם כאשר יצטרך לעזוב מלכותו.

כך הוא האדם בעולם הזה, ימי שנותינו קצרים מאוד, ומלכותו בעולם הוא רק על זמן קצר, וכאשר בא זמנו עוזב את העולם, ואין מלוין לו כסף וזהב, ומשאיר כל מה שיש לו בעולם לאחרים. אבל מי שהוא חכם שיודע שיצטרך לילך מפה, אז כל מעיינו הוא רק לשלוח חוצה לה מה שיוכל, לבנות מהם ביתו במקום שהוא הולך, ומשים אל לבו שיצטרך ללכת מכאן, ומה לו להתעסק לבנות עולם שאינו שלו, עולם עובר, ומכנים כל מוחו לנצל כל שעה לבנות מהם בית מושב של עושר וכבוד בעולם שהוא צריך להגיע לשם.

וזוהו ענין חג הסוכות, כמו שדיברנו ביום טוב, צא מדירת קבע ושב בדירת ארעי, שיצא ממחשבה שהעולם הזה היא דירת קבע, וישאר פה לעולם, הוא מלך רק לזמן קצר שהקבי"ה נותן לו בעולמו, ומנצל ימי חייו לא לבנות עצמו בעולם הזה, בדירת ארעי, אלא מסדר והומף לעצמו מצות ומעשים טובים. ורצה הקבי"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות (אבות ו-יג), בכל דבר שעושה אפשר לנצלו לעבודת ה', בכל מחשבה דיבור ומעשה אפשר לו לקנות חיי עולם, שיהנה ממנו תמיד. וזהו עבודת החג, שיצא מדירת קבע לישב בדירת ארעי, ובסכות תשבו שבעת ימים נגד ימי שנותינו בהם שבעים שנה, להתבונן שישבתו בעולם הזה היא רק דירת ארעי. ולא די בשיבת סוכה שבעה ימים, אלא התכלית שיקח אתו עמו השקפה זו, שכל ישיבתו במשך השנה אינו אלא בסוכה, דירת ארעי. וכאשר חי במחשבה זו, הוא מכין ומזמין לעצמו מצות ומעשים טובים לדירתו הקבע. ולהמלכים במדינה זו שלקחו לשנה אחת, לא גילו להם הסוד שהוא רק לזמן קצר, והאדם יודע שאינו מלך לעולם בעולם הזה, ומכל מקום כח היצר גדול כל כך, שמפתה אותו ליתן כל ראשו ומחשבתו בעניני עולם הזה, ולא ישים על לב להזמין דירתו הקבע בעולם הבא.

והנה יעקב אבינו נתן הרבה מזמנו בעניני ישוב העולם הזה, שהוצרך לברוח מעשו, ולעבוד עשרים שנה בבית לבן, ולכן יעקב נסע סוכתה, בכל מקום שהלך לקח עמו הענין של סוכות, שאפילו כאשר

עומדים כעת בשבת בראשית, בדקות האחרונות של הימים הקדושים שעברו עלינו לטובה. היה לנו ימים חשובים כל כך, החל מראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הקדוש, עד היום טוב של זמן שמחתנו, לשמוח בהי ובתורתו, וכעת צריכין להפרד מהשעות החשובות הללו. לכל אחד עולה כעת מחשבות שונות אך עברו עליו הימים האלו, כל אחד היה לו התעלות לפי ערכו, הן בימי התשובה, והן בזמני השמחה, עבדו את ה' בשמחה, וכאשר נכנסים ימים אלו לימי החול, קשה מאוד להפרד, שהרי אפילו הקבי"ה עצמו אומר לישראל, קשה עלי פרידתכם, ועכבו עמי יום אחד (רשיי ויקרא כג-ו), והוסיף לנו יום שמיני עצרת, לעצור עוד יום בקדושת הזמנים הללו.

התכלית של הימים הקדושים אינם רק לעבודת הימים שעומדים בהם, אלא ליקח עמו קדושת הימים על כל השנה כולה. פעם אחת בשנה ניתן לנו אוכלת דערה ויבענע זמנים, שיתן לנו כח בעבודת ה' לכל השנה, ראש השנה ויום הכיפורים משפיעים יראה, וסוכות משפיע מדריגת האהבה, וזהו צריכין ליקח עמנו על השנה הבאה. – הכתוב אומר, ויסעו מסכות ויחנו באתם (שמות יג-ב), את"ם נוטריקון אילול תישרי מירחשו, כאשר נוסעים מחג הסוכות, יש להמשיך חדשי אילול ותשרי ולצרפם עם חודש חשוון, שבשנה הבאה יתנהג בהשגות שהיה לו באלול ותשרי.

מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב (שיר ז-א), כתוב בספ"ק שנעלים רומז על נעילת החג, מה יפו הפסיעות והרגלים של הכלל ישראל כאשר מתפרדים מהחג. אין עוד ימים בשנה שהפסיעות של יהודי לא היו במקומות חול אלא בבתי כנסיות ובתי מדרשות, כמה שעות רבות ישבו בבית המדרש בתפלה ועבודת ה', הפעמים של בני ישראל היו במדריגה גבוהה, ומה יפו פעמיך בנעלים, כשנועלים את החג, ויש לאחוז בהם ולסגור אותם אצלו במנעול, שיהיו ימי החול באותה הקדושה והתעלות שהיה לו בימים טובים אלו.

וכתב באגרא דפרקא (אות ד"ש) בשם חכמי הרמז, דענין לבישת המנעלים הוא, כדי שלא יגע בשרו על האדמה, כי בחטאו של אדם נתקללה (בראשית ג-יז), על כן עושין הפסס בין הרגל לאדמה. ועבור זה במקום אדמת קודש שיצאה האדמה מכלל ארור לכלל ברוך, יש לילך יחף. וזהו של נעליך וגוי, כי המקום אשר אתה עומד עליה אדמת קודש הוא (שמות ג-ה) ע"כ. ובה מצאנו טוב טעם, ביום הקדוש ביום הכיפורים נאסר בנעילת מנעל, כי נתקדשה הארץ בקדושת היום, ויוצאת אז מן הקללה לברכה ע"ש. הרי שהמנעלים מפרדין את האדם מהארץ הגשמי, שלא יהא מחובר ומנושם באדמה. ומה יפו פעמיך בנעלים, כשעובר היום טוב יש לכל אחד מחיצה של ברזל בינו לבין האדמה מקדושת הימים הללו, והמה הנעלים המפסיקים בינו לבין הארציות, ומה יפו פעמיך בנעלים.

לא, הן יש לו נחת מבניו או לא, הכל הוא חסד הי מה שהי מזמין לו בחייו. ובודאי שצריכין להתפלל ולבקש רחמים בעת צר לו, מפני שכן צוה לנו ה', ובלי שיצוה לנו הי להתפלל, לא היה רשאי לבקש שיחליף הי מה שנתן לו. אבל אחר שעשה את שלו, והתפלל ובקש רחמים, והקבי"ה אינו מחליף מצבו, צריכין לידע כי לעולם חסדו, שכל מה שעושה הקב"ה הוא חסד הי.

ואומרים הודו להי כי טוב, יהודי יש לו שני פירושים, חדא, שנותן שבת והודאה, שנית, על דרך שאמרו שרבי מאיר מודה לרבי יהודה, כן האדם מודה שכל מה שעושה לו הי הוא הטוב האמיתי. וזהו תלוי זה בזה, שכל זמן שהוא חולק על הנהגתו של מקום, ואינו שבע רצון ממנו, אינו יכול ליתן שבח והודאה כראוי להי, והודאתו על הטוב אינו בשלימותו. ההודאה של הודו להי כי טוב, צריך להיות מתחלה להשלים בדעתו ולהיות מודה על האמת, כי ישרים דרכי הי, וכל מה דעביד הוא לטב, ורק אחר כך אפשר לו לשבח ולהודות להי כי לעולם חסדו.

דיברנו כבר (בסעודה שלישית הוהמיס), דענין האמונה הוא על העבר והעתיד וההווה, הי מלך הי מלך הי ימלך לעולם ועד. וזה נרמז בהשם הוי"ה שיש בו צירוף אותיות היה היה ויהיה. וכמו כן בפרמיות הנוגע להנהגת האדם, יש לו להאמין שהי אתו מיום הולדו עד יום מותו, ויש השגחה פרמית עליו הן בהעבר והן בהעתיד והן בההווה. והנה על מה שכבר עבר על האדם, להאמין שזה היה לטובתו, זהו אצל כל יהודי בשלימות, שהרי סוף דבר הכל נשמע שהיה לטובה בהשגחה פרמית ובחשבון נפלא, וכמו כן האדם מקוה תמיד על העתיד שיעזרהו הי ויעמוד לימינו. אך עיקר הנסיון הוא על ההווה, שברגע ההוא שעומד בו בעת צר לו, יאמין שהקב"ה מנהג כל עניניו, ומה שהי נותן לו היום הוא הטובה הגדולה ביותר שאפשר לו לקבל, ואין לנפשו טוב יותר מזה.

וזהו מדרגה גדולה להרגיש כן במציאות, ויש לעבוד הרבה עד שיגיע לזה. וצריכין הרבה לדבר מזה ולעייין בספרי קודש ולהתבונן, ולומר לעצמו שויתי הי לנגדי תמיד, שהי עמו תמיד, וגם כי אלך בניא צלמות לא אירע רע, לא יתכן שזהו רע, כי אתה עמדי. וזהו בחיי סוכה, שחוסה בצלא דמהימנותא, ומוקף בכנפי השכינה, שהי רואה ומנהיג ומדריך אותו בכל דבר. ולכן הסוכה היא שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח (סוכה א), כי שני חלקי האמונה המה שלימות אצל כל אחד, העבר והעתיד, אבל השלישית שהוא ההווה, כזה יש לו רק חלק ממנו, וברבות הימים ישלים אותה בשלימותו.

ואיתא בגמרא (עירובין יח) אמר רבי ירמיה בן אلعזר מיום שחרב בית המקדש [ופסקו הכהנים מלברך בשם המפורש], דיו לעולם שישתמש בשתי אותיות [בין לשבח לפניו בין לברך איש את חברו] שנאמר (תהלים קנ-ו) כל הנשמה תהלל י-ה הללויה-ה [כלומר זה השם שכל הנשמה כולה ראוי להשתמש בו, מכלל דשם בן ארבע אותיות ושם המפורש לא לכל הנשמה ניתן, אלא לכהנים בלבד דכתיב (דברים יח) ולברך בשמו, וכתיב (במדבר ו-כז) ושמו את שמו, המיוחד לין עייב. ולפי מה שדברנו נראה הכוונה, כי השם י-ה מורה על היה ויהיה, ושם וייה מורה על ההווה, ובזמן שבת המקדש היה קיים, והיו מסתובבים במקום קדוש כזה, היה מאיר האמונה בכל אחד, והרגישו קדושה נפלאה אשר אין עוד מלבדו בכל עת ובכל שעה, והיה מרגיש לא רק ההיה והיהיה שעל זה רומז שם י-ה, אלא הרגיש גם ההווה שהי עמו אתו בכל רגע, לכן היו הכהנים הוגין את השם בארבע אותיות, שיכלו לומר גם וייה הרומז על ההווה.

אך מיום שחרב בית מקדשינו, וגלינו מארצינו, דיו לעולם שישתמש בשתי אותיות, שגם זהו מדרגה גדולה בתוך ההסתר פנים, להרגיש שהעבר היה הכל לטובה ולקוות להי תמיד על העתיד, והגם שההווה קשה לו, די לעולם שישתמש בשתי אותיות, וזהו דרגת כל

היה בבית לבן עבד את בוראו, נשא ונתן באמונה, הייתי ביום אכלני חרב וקרח כלילה ותדד שנתי מעיני (בראשית לא-ג). וכמו שקראו הרמב"ם (הי שכירות יג-ו) בשם יעקב הצדיק, שאמר כי בכל כחי עבדתי את אביכן, לפיכך נמל שכר זאת אף בעולם הזה שנאמר ויפרץ האיש מאד מאד. וזהו ויעקב נסע סכותה, התבונן תמיד ונסע יחד עם בחיי של סוכה, שהעולם הזה היא דירת ארעי, ויכן לו בית, הוא בנה לו בית קבוע במקום אחר, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין, ולמקנהו עשה סוכות, הם היו במדרגה פחותה, לשבת במחשבה זו רק בסוכות עצמה, אבל יעקב נסע עם הסוכות. ויבא יעקב שלם עיר שכם, על ידי שנסע תמיד עם הסוכות, הוא בא שלם לעיר שכם, רומז לעולם הבא, שניים ר"ת שים כיבוד מילכותו, אשר שם מאיר כבודו, הוא בא לשם שלם בתורתו, ואפילו בגופו וממונו, שקיים בהם ככל דרכיך דעהו, שנתן כל כוחות גופו וממונו בעולם הזה עבור הי, ומוזה בנה לו בית, וכל זה השיג ממה שנסע סכותה.

יסופר על הרחיק מוהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע שהיה לו משמש בחור אחד שלא היה חכם, והיו קורין אותו בשם ימאטל נערי, וכאשר נתחתן בבת זוגו התחילו לקרותו ימאטל התני. וכאשר עמד תחת החופה בכח מאד, ושאלו אותו למה הוא בוכה כל כך. והשיב שנוכר שאחר הנישואין יחזרו לקרותו ימאטל נערי. וזהו רמז מוסר, שהרי אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות (פוסה ג), ונעשה בער וכסיל, וכמו היצר הרע שנקרא מלך זקן וכסיל (קהלת ד-ג), וזהו כל השגחה. ומגיע זמן שנעשה מאטל התני, הימים הקדושים שמופשים מעיני חול ועומדים בהתעלות. והעבודה כעת הוא שיעמוד בזה גם להלאה, ולא יחזור להשם הקדום.

עוד יש ענין כמה שאמר הכתוב ויעקב נסע סכותה, בהקדם לבאר המשנה (סוכה א) והיכן היו מנענעין, בהודו להי תחלה וסוף [הודו שבתחלת הפרק והודו שבסוף הפרק בסוף ההלל], ובאנא הי הושיעה נא וכי. אמר רבי עקיבא צופה הייתי ברבן גמליאל ורבי יהושע שכל העם היו מנענעין את לולביהן, והם לא נענעו אלא באנא הי הושיעה נא עייב. וכתב בספח"ק תפארת שלמה (לשמיני עצרת) דלכאורה אינו מובן הלשון צופה הייתי, הוי ליה למימר ראיתי ברבן גמליאל ורבי יהושע. אך לשון צופה הוא לשון נבואה כמייש (ישעיהו נב-ח) קול צופיך נשאו. וכן מן הרמתיים צופים (שמואל א א-א). והענין בזה על פי מה שאמרו בירושלמי (סוכה ה-א) על יונה בן אמיתי שזכה לנבואה בשעה שהיה אצל שמחת בית השואבה כמייש (שם) משם היו שואבים רוה"ק. וזה שאמר רבי עקיבא צופה הייתי ברבן גמליאל ורבי יהושע, כי הוא היה אחר החורבן ולא זכה לראות בשמחת בית השואבה בבית המקדש, רק מה שראה פני רבן גמליאל ורבי יהושע היה זוכה לבחיי נבואה. וכן הוא באמת מעלת הצדיק הדור, אשר כל הנלווים אליו יכולים גם כן לשאוב ממקור מעייני הישועה, וכל הנוגע בהם יקדש. והוא ק"ו, אם הקדושה שורה בבית המקדש על העצים והאבנים, מכל שכן על הצדיק אשר הוא מקדש כל גופו בקדושה ומהרה עכדה"ק.

ואפשר לבאר הענין שהיו מנענעים בהודו להי תחלה וסוף, כי הנה פירוש הכתוב בפשוטו, הודו להי כי טוב, שיש לשבח ולהודות להי הטוב, שכל מה שהוא עושה הוא טוב, כי לעולם חסדו, תמיד בכל פעולותיו טמון חסד. כי זהו עבודת האדם להשיג באמונה ברורה, שכל מה דעביד רחמנא לטב (ברכות ט), ומאתו לא תצא הרעות (איכה ג-לח), ומה שעושה להאדם זהו הטוב היותר והמובחר לצורכו באותה שעה. אהבת הקב"ה ליהודי הוא יותר מאהבת אב לבנו, וכרחם אב על בנים, הוא בחכמתו יודע טובת נשמתו, ומה שצריך לו לתיקונו בעולם, וממשיך לכל אחד ואחד מה שהוא טובתו האמיתית. לא בכל פעם נוכל אנו להבין זאת, ואיש בער לא ידע, אבל לאמיתו של דבר, כי לעולם חסדו, הן אם הוא בריא או לא, הן אם יש לו נכסים או

שמכניסין אדם לדין, השאלה הראשונה בחשבון העונות, הוא נשאת ונתת באמונה (שבת לא), ומי שחי תמיד בבחי' סוכות, שזה עולם עובר, ורק המצות ומעשים טובים שעושה בממונו זה ישאר לו לעתיד, והוא חוסה תמיד בצל ה', אז עושה מסחריו באמונה, ואינו נוגע בפרומה של חבירו, ועל ידי מצות סוכה הוא משים אל לבו את שאלה הראשונה בחשבון העונות לעתיד.

יש להכפיל ולעורר על מכשולי האינטערנעט, שהחריב ומחריב הרבה בתים. יש שלא צריכין זאת לצורך פרנסה בכלל, ויש שצריכין אותו למסחרם, להתבונן כי כל הנכסים שלו שישארו נצחיים, המה בני ביתו, וצריכין לרחמי שמים מרובים בזמן הזה שיוכלו להנד ערליבע דורות, ומספיק הנסיונות שיש ברחוב, ולא צריכין להכניס עוד זאת בבית. אבל גם מי שצריך זאת בבית מסחרו, מכל מקום אין שום היתר בעולם רק כאשר הוא פילטערד. וגם מי שעובד אצל אחרים, והוא כאונס ואין לו ברירה, אם הוא עובד אצל יהודי, יש לדבר אליו ולשכנעו שלא יהא מכשיל את הרבים עבור בצע כסף, ולראות שמקום בית עבודתו יהיה האינטערנעט באופן שירא ה' יהא יכול ליכנס שם. ויש לדרוש ולבקש על זאת, וישראל נתבעים ונותנים. כי לפעמים הכעל הבית אינו משים על הלב המכשול שמכשיל לאחרים, וכשמבקשין ממנו עושה רצונו. שולחים הבנות לעבודה באפיסעס, ואינם יודעים ומשימין לב לאיזה נסיון הוא מכניסם שם. ומי הוא האישם בזה, האב אין לו ברירה לפעמים, כי מה יעשה, אי אפשר להשוותם בבית, אבל הקולר תלוי בכעל הבית שם, שמחמת מומן או שאר סיבות, מכשיל את בני ישראל ומעבירם מדרכי התורה וממה שנתחנכו, ואיזה בתים הם מעמידים אחר כך. והנותן יד שמקום עבודתו ישל אחרים, אי אפשר לשרות ברכה במקום שיש טומאה, ומכאן לו זאת פחי נפש ושברי לב במסחרו. ואני מוכן לעזור ולדבר עם כל מי שיוודע במקום שיש אינטערנעט במסחר, להשפיע עליו לעשותו פילטערד.

הכתוב אומר, אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היה טובים מאלה, כי לא מחכמה שאלת על זה (קהלת ו-ז). ויש להבין שבדאי היו ימים הראשונים טובים יותר, ובזמן שבית המקדש היה קיים ושרתה שכינה בישראל, היה טוב הרבה יותר מבעת בגלות. וכמו כן בעת בכל ראשית השנה, יש לנו ימים מאירים וקדושים, ונכנסים ממנה לימים נמוכים ימי החול, ולמה לא תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה.

אבל האמת הוא, שאין הקב"ה בא כפרוניה עם בריותיו, ואין מבקשים מהאדם אלא לפי כוחותיו, ולפום גמלא שיהנא, ובשעה שבית המקדש היה קיים, היה מתבקש מהאדם עבודה נעלה יותר. ועבודה מועטת בזמן הזה חביב למעלה בהרבה של אז, ואין חילוק למעלה מי שעבד ה' אז הרבה, כאשר הקדושה שרתה בארץ, למי שעובד מעט בנסיונות הרבות של זמנינו, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיוכין לבו לשמים. ואל תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה, יתכן שהיה קל אז יותר, אבל היום אינו מתבקש עבודה כמאז, אלא עבוד את ה' באותה מצב שאתה עומד בה. ומאחד מתבקש שיהא תורתו אומנתו, וממי שאי אפשר לו זאת, מתבקש שיקדיש עתים לתורה. ויום בלי תורה אינו נחשב לחיים, ואי אפשר להיות ככה יהודי כשר, ובלי קביעת עתים לתורה אי אפשר לנהל א פשוטי נארמאלע אידישע שטוב. ומי שחושב שיוכל, ידע שהוא כבר במדרגה פחותה מאד, שאינו מרגיש עוד שבתו אינו בית יהודי.

צריכין לקבוע עתים לתורה, וחוי' מקביעותו, כל שעה שהוא פנוי יהיה מקודש לתורה. ועיקר חשיבות הלימוד הוא באשמורת הבוקר קודם התפלה, כאשר ראשו צלול, ומתחיל היום בקדושה. וכאשר לומד קודם התפלה, אז כל התפלה שלו באופן נעלה יותר, וממילא הולך לעבודתו באופן אחר. ועכ"פ לא יעזוב היום עד שישב ללמוד. ולא

הנשמה תהלל י-ה, אשר רק יחידי סגולה זוכין שיאיר האמונה בכל פרטיה. וזהו תכלית העבודה, ללמוד ספרי קודש וספרי חסידות, ולחשוב בזה, ולחזק עצמו, שבכל מצב שהוא נמצא הקב"ה עמו. ואף על פי שקשה עליו פרנסתו או שאר ענינים, הכל הוא חסד ולבקש ולהתפלל שנוכל לראות הטוב הנראה והנגלה. – ומבואר בספרייק שזהו ענין סוכה, צלא דמהימנותא, שחוסה בצל ה', וסוכייה עולה כמנין שם הוי"ה אדניי, ומבחוץ יש אותיות ס"ה המורה על אדנות, אבל בתוכו בפנימיות יש אותיות כ"ו, המורה על רחמים שם ההוי"ה, שכל דבר פנימיותו הוא חסד ד'.

ולכן בשעה שהיה מנענע הלולב, מוליך ומביא למי שארבע רוחות שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו (סוכה ז), שהוא מוקף מכל צדדיו בהשראת השכינה, היה אומר הודו להי כי טוב כי לעולם חסדו, שכל מה שעושה עמו ה' הכל הוא חסד. והיה מנענע בהודו תחלה וסוף, שהיה מאיר אמונתו על העבר ועל העתיד, היינו תחלה וסוף. ושוב היה מנענע על ההווה, ואז ביקש רחמים אנא ה' הושיעא נא, שנוכל לומר גם על ההווה, אשר לעולם חסדו. – וכמו כן כאשר היו מקיפין את המזבח, היו אומרים אנא ה' הושיעא נא, ורבי יהודה אומר אני והו הושיעא נא (שם מה), שהיו מתפללין אני והו, כי הינו מורה על ההווה, שגם אני אחיה במדרגה זו להרגיש שהי עמנו בהווה, ואני והו, שאוכל להתעצם באמונת ה', על זה הושיעא לי.

וזדהו ויעקב נסע סכותה, שנסע תמיד עם בחי' סוכה, שהוא נמצא תמיד תחת צילא דמהימנותא, ואינו עומד לבדו לרנע, ובכל מקום שנמצא גם ה' עמו, וקיים בנפשיה שויתי ה' לנגדי תמיד, ובאופן כזה ויבן לו בית, בנה את ביתו. וכאשר מחשב אדם תמיד בחי' שעומד כנגדו, הוא שומר עצמו מלעשות עבירה, ולא יחמיא נגד ה' שעומד נגדו, רק יצרו מעבירו על דעתו ודעת קונו, שלא ירגיש וידמה בשעה שעושה חטא שהקב"ה עומד לפניו. וזהו בחי' סוכה, להרגיש תמיד שחוסה בצל ה' שעומד סביבו.

וזדהו העבודה כאשר נכנסים מהימים הנעלים הללו לימי החול, אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח (תהלים קיה-כז), ומבואר בספרייק שיש לקשר את החג, בהדברים העבים הגשמיים, כאשר חוזרים לעניני הגשמיים של ימות החול, קח אתך את היום טוב, ההתעוררות והרהורי תשובה, מה שקבלת על עצמך איך יהיו החיים שלך, קשרו אותם בעבותים, בהדברים הגשמיים, עד קרנות המזבח, הרי גם קרבן להי בא מן הבחמה החי, ומן הנסכים הצומח, ומהם עולה ריח ניחוח לה', כמו כן תעלו גם אתם הדברים הבחמיות והגשמיים, אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח.

התפללנו בימים הללו, וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו', ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך יומלכותו בכל משלה. ובפשוטו הכוונה שיתפשט מלכות שמים על כל העולם כולו. אבל יש בזה כוונה גם על האדם עצמו, שכל פעולה שיעשה יהא בעול מלכות שמים, לידע שיש עליו מלך, שצריך להתנהג ככל אשר צוה עלינו בתורתו, ומלכותו בכל משלה, שמלכות שמים ימשול אצלו בכל מחשבה דיבור ומעשה. – בכל דרכיך דעהו, כל מה שאתה עושה תחשוב בו כבוד שמים, אוכל כדי שיהא לו כח לעבוד את ה', הולך לישון שיהא לו ראש צלול כבוקר לתורה ותפלה. כאשר הולך למשא ומתן, מזדמנים לפניו מאות מצות, נשאת ונתת באמונה, לפעמים הפרנסה קשה, וחושבין איך להרויח כסף בדרך עקש, יש להחליט לעסוק בפרנסתו ביושר ובאמונה, פרנסה הוא ביד ה' שממציא מזון לכל בריותיו, והי מזמין פרנסת האדם בדרך הישר.

ויש לומר דלכן נאמר בסוכות, ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג-ט), ואמרו חז"ל ראשון לחשבון עונות (תנחומא כג), כי בשעה

יחוש שיחסר לו מפרנסתו על ידי זה, כי מזונותיו מאת ה' הוא, ולא יחסיר לו פרנסתו בשביל שיושב ולומד.

איתא בגמרא (יומא כא:) שהיו מגביהין השלחן לעולי רגלים [ומראין אותו לחוץ], ואומרים להם, ראו חיבתכם לפני המקום, שמילוקו כסידורו שנאמר (שמואל א ג-ז) לשום לחם חום ביום הלקחו עי"כ. עוד אמרו (שם נד.) בשעה שהיו ישראל עולין לרגל, מגללין להם את הפרוכת, ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה [מדובקין זה בזה ואחוזין ומחבקיין זה את זה, כזכר החובק את הנקבת], ואומרים להם ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה עי"כ. והנה מה שהיו יכולים מבחוץ לראות את הארון, אם כי לא היה שם חלונות להאיר, ואיך ראו בחדר השוק ואפל שהכרובים מעורין זה בזה. אך בירושלמי (יומא ה-ג) איתא, דכשנכנס הכהן גדול ביום הכפורים לקדשי קדשים לכפר, עד שלא נישל הארון, היה נכנס ויוצא לאורו של ארון [לאור השכינה שהיתה שרויה על הארון, בדכתיב ונהורא עמיה שריא (דניאל ב-כב). אי נמי הוהב מבריק ומאיר, קרבן העדה]. משניטל הארון היה מגשש [ממשש באפילה] ונכנס מגשש ויוצא עי"ש. ומעתה שפיר היו יכולין עולי רגלים לראות הארון והכרובים מאור הארון עצמה. – אך אכתי יש להבין למה נראה חיבתן של ישראל, והראוה לעולי רגלים, בשתי כלים אלו, הארון והשלחן.

ונראה כי הארון רומז על הבני תורה, שיש להם הזכיה שיהא תורתן אומנתן, אשר המה בחי ארון אלקים, שבהם מונח התורה, וכמו שדרשו חז"ל (יומא עב) שמעשה הארון רומז על תלמידי חכמים עי"ש. ורצו במועדי ה' לחזקם ולאמצם, כי הרבה פעמים מחייתם קשה, וחנינא בני די לו בקב חרובין, הכוללים אי אפשר להם לספק די ספוקם, ומייגיעים עצמו על תורה, פת במלח ומים במשורה, ואשרי חלקם, והקבי"ה ישלם להם שכרם בכפלי כפליים, ונאמן הוא בעל הבית שישלם להם, ויש להם להמשיך בלימודם עד כמה שאפשר. ואחרי המועדים הם חוזרים לביתם וליגע בפרנסתם, וכמה היה אפשר לחזקם. על כן הראו להם הארון, הרומז עליהם, ואמרו להם ראו חיבתכם אצל המקום, הקבי"ה חובק אותך בשתי ידיו באהבה עזה, הקבי"ה אוהב מאד מאד מי שנותן נפשו לתורה, ראו איך הכרובים מעורין זה בזה, תתכוננו בה אהבה של הקבי"ה לבני תורה, וזה נתן לו כח ואומץ לחזור הביתה ולהמשיך בתורתו, והיה שבע כל ימיו עם מה שהראו להם חיבתם לפני המקום.

ולעומת זה היו בין העולי רגלים, אנשים שעוסקין כל ימיהם על המחיה ועל הכלכלה, הנהג בהם מנהג דרך ארץ, שתעודת חייהם הוא בהשלחן מלכים, וכאשר באו בית ה' במועדי קודש נתרוממו בהתעלות, והיה כואב להם כאשר חוזרים לביתם, ויהא עסקם כל היום בעניני חול. על כן הראו להם שגם בהשלחן יש חיבה למקום עליהם. כל אחד יש לו תעודתו בעולמו, יש שעבודתו בהארון ויש בהשלחן, הקבי"ה ברא עולם גשמי כרצונו, ואם אתה עושה מה שאתה צריך, יש חיבה מהקבי"ה. ואפשר לקדש שם שמים בכל יום,

כאשר יוצא לישא וליתן ומתנהג ערליך, שיהא משאו ומתנו כאמונה, ולשמור עיניו ומחשבתו בכל מה שמזדמן לפניו, הוא עובד ה' תמיד, וישאר הזמנים הפנויים יקדישם לתורה ועבודה.

ולא יחשוב שאם יתן מזמנו לקבוע עתים לתורה, ולהתפלל במתינות, יחסר לו מפרנסתו שעות אלו. על כן הראו לו שהשלחן עומד בקודש, משם בא שפע פרנסתו, ולא מהרחוב, כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין (עבודה זרה יט), ומבקשת רחמים בתפלתו, שישופך לבו ונפשו לקונו, מזה נתהווה איך ובאיזה אופן תהיה פרנסתו היום. וכשגמר בכוקר שיעורו בתורה ותפלה, ועומד לצאת לחוץ, נסדר כבר פרנסתו של אותו יום, אם יצליח או לא, ובאיזה אופן תהא הצלחתו. והלחם שעל השלחן מסודר בקודש. אם הלחם יהא חום, בהארת פנים, או בקרירות. אם תהא הצלחתו בדרך הטבע או חוץ לדרך הטבע, שהרי בדרך הטבע צריך הלחם שיתקרר וייתבש מדי יום ביומו, והיה הלחם חום ביום הלקחו, הכל תלוי ומונח בקודש. וראו חיבתכם לפני המקום, הן מי שעבודתו בהארון, והן מי שעבודתו בהשלחן, אם כוונתו לשמים לעבוד את קונו, הקבי"ה קרוב אליו ואוהבו.

יש לכל אחד ליקח היום טוב עמו, כל המחשבות הקדושות שהיה לו במשך ימים אלו יחיה עם זה גם לאחרינו. ועל דרך מי שהולך ליריד לקנות סחורה, אינו מספיק מה שקנאו והביאו לביתו לשום אותה במחסן, אלא צריך לחשוב איך ישתמש בהם, ואיך ימכור את זה ויריחה. כן הימים הקדושים הם ירד, שכל אחד קונה שם על כל ימות השנה, וכאשר באים ימי החול ידע איך לנצל אותם. וכעת תיכף בתחלת השנה יסדר את הסדרים, להתפלל במנין קבוע באופן שיוכל להתפלל מלה במלה, סדר קבוע לשיעוריו בתורה, ולסדר מקום פרנסתו ולתקנו באופן שיהא בו כבוד שמים. ואז יש סיוע מן השמים להוציא מחשבתו לפועל, והארות היום טוב ילוה אותו. והשיאנו ה' אלקיך את ברכת מועדיך לחיים ולשלום, לשאת את משא הברכות של היום טוב על כל השנה.

יעזור ה' שנהיה לנו שנה טובה ומבורכת ושמה, ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרובים אל ה' יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, ישים ה' את תפלותינו באוצרותיו על משך כל ימי השנה, לעשות משפטינו דבר יום ביומו. עוברים זמנים בשנה שאין לו הכח והמוח להתפלל אז כראוי, ולפעמים אינו יודע שהוא במצב שצריך להרכות בתפלה, או מבקשים שיקח ה' את הדברים האלה אשר התחננו לפני ה' כאשר עמדנו במצב מרומם והתפללנו, תפלות אלו ילוו אותנו להלאה. ותשים דמעותינו כנאדך להיות, להצניע הדמעות הללו, על זמן שהיה צריך לבכות ולהתפלל, יתעוררו הדמעות הללו לפני מלך מתרצה בדמעות, ויהא לנו שנת אורה ושמה בבריאות השלימות, ולהתברך בבני חיי ומזוני, זרעא היא וקיימא, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות, בפרנסה בהרחבה ובניקל מידו המלאה והרחבה, לחם חום ביום הלקחו, כחום והארת פנים, לעבוד את ה' בשמחה ובטוב לבב, ותהא שנת גאולה וישועה בקיבוץ נדחי ישראל, ולקבל יחד פני משיח צדקנו בכ"א.

על הטוב יזכר אלו שנדבו להוצאת הגליון

הרה"ג ר' שמשון ראבב שליט"א מגיד שיעור בבית מדרשינו לרגל נישואי בתו תחי' עב"ג בן הר"ר פנחס אלימלך ווייסמאן נ"י חתונה: יום ד' באולם ויואל משה	הרה"ג ר' בנימין פאפלאנאש שליט"א מגיד שיעור בישיבתנו הק' לרגל אירוסו בתו תחי' עב"ג בת הר"ר יהושע הכהן סאנדער נ"י	הרב חיים יעקב טענענבוים שליט"א לרגל נישואי בנו התתן ויואל עבי נ"י עב"ג בת הר"ר אלטר ישראל אשר בענעדיקט נ"י חתונה: יום ה' באולם עשרת טטארא	הרה"ר יעקב אברהם יעקב פריינד נ"י לרגל נישואי בתו תחי' עב"ג בן הר"ר אברהם מרדכי אסקל נ"י חתונה: יום ב' באולם אימפעריאל
הרה"ר ישעי' פערל נ"י לרגל נישואי בנו התתן אברהם נ"י עב"ג בת הר"ר יחזקאל וויעדער נ"י חתונה: יום א' באולם אור החיים וויזניץ ב.פ.	הרה"ר אברהם מאיר ווידענפעלד נ"י לרגל הולדת בנו למזל טוב	הרה"ר עבי זיכערמאן נ"י לרגל הולדת בתו למזל טוב	הרה"ר יוסף ניימאן נ"י לרגל הולדת בנו למזל טוב